

Hävdfritt år

Har du hört talas om möjligheten med ett hävdfritt år? En flexibel lösning för dig som söker EU-stöd för betes- och ängsmarker. Det betyder att du för 25 % av arealen i åtagandet kan ansöka om att inte beta eller slå ett enskilt år. Detta utan att ditt femåriga åtagande påverkas. Så trots att du inte betar eller slår marken får du behålla utbetalningen under det året för Gårdsstödet. Miljöersättningen på marken pausas dock för det aktuella året. Ditt åtagande rullar på och du söker utbetalning igen året efter. Du kan bara ansöka om betesfritt år för ett enskilt skifte vartannat år för att miljöersättningsåtagandet ska bestå. Du kan ha betesfritt varje år i gårdens åtagandeareal, bara det årligen är olika skiften. Du ansöker om detta i SAM-Internet för varje enskilt skifte i fliken för "*Ange gröda och stöd*".

Vad är då detta bra för? Det finns flera skäl. Det främsta skälet är att det bidrar till att öka blomstermångfalden i landskapet. Den är mycket viktig för våra blomsterberoende pollinerande insekter som har det tufft i landskapet idag. Dessutom ges alla ingående arter i grässvålen möjlighet att det året skapa många mogna frön, vilket fyller på fröbanken och ger möjlighet till mer blommor framöver.

Betesfria år är också positivt för att hålla nere parasittryck. Ibland kan det uppstå problem på grund av årligt bete med samma djurslag. Det kan leda till att ett högt smittryck av betesspridda parasiter byggs upp. Detta påverkar i sin tur betesdjurens tillväxt och hälsa negativt. Ibland är det svårt att trycka tillbaka parasiterna enbart med kemiska preparat och dessutom finns komplikationer med resistens vid långvarig användning. Då är en noggrann betesplanering ett viktigt komplement där enskilda marker med betesfritt år kan bli en viktig pusselbit för att begränsa parasiterna. Yngre djur, såsom exempelvis lamm och kalvar, kan vara känsliga för parasiter under sin första tid på bete. Det är då en fördel om de, inledningsvis under försommaren, får beta på en mark som varit betesfri från deras djurslag året innan (betesfritt år). Denna problematik kan även hanteras med att beta med ett annat djurslag eller med slåtterkörd. Om detta inte är möjligt är "betesfritt år" en möjlig lösning för att skapa ett parasitfritt förstagångsbete.

Ytterligare en fördel är att du kan ta på dig att sköta lite mer betesmark än du egentligen har täckning för med betesdjuren i din besättning. Detta möjliggör att lite fler av våra värdefulla betesmarker kan bevaras i landskapet framöver. I många socknar är det nämligen ett bekymmer att betesdjuren inte räcker till för att bevara all betesmarksareal. Tänk er ett scenario där lantbrukaren har betesdjur som räcker för att sköta 75 ha betesmark. Lantbrukaren kan då istället söka för 100 ha och årligen cirkulera runt 25 ha som betesfria år. Då kan gården få ett extra inflöde med gårdsstöd för dessa 25 ha utan att djurbesättningen behöver utökas. Gården slipper då också att bygga ut stallar och ökade behov av vinterfoder.

Ta chansen! Upptäck fördelarna med hävdfritt år och bidra till ett blommande landskap samtidigt som du optimerar din gårds förutsättningar.

Dennis Ljungström, Lantbruksenheten.

Bilden visar en torräng under ett betesfritt år med mycket blåklockor, gulmåra, åkervädd, vädtklint och bockrot som har fått möjlighet till en riklig blomning med mycket fröbildning till fromma för insektslivet och blomstermångfaldens långsiktiga bevarande. Dessutom försvinner alla betesparasiter då de väntar ihjäl sig. *Fotograf: Dennis Ljungström.*

Medfinansieras av
Europeiska unionen